

Strategisk plan 2024-2026

Inledning

Läkare i Världen (LiV) är en människorättsorganisation vars vision är *“en värld där hinder till hälsa och vård har övervunnits, där hälsa erkänns som en grundläggande mänsklig rättighet”*.

Vårt uppdrag är därför att som oberoende humanitär verksamhet *hjälpa, vårda och vittna*, i Sverige. Vi *hjälper* de som saknar juridiskt och medicinskt stöd när de riskerar att berövas sin rätt till hälsa och skydd. Vi *erbjuder vård* och stöd till dem som inte har tillgång till vård på samma villkor som andra. Vi arbetar med påverkan gentemot makthavare genom att *vittna* om det vi ser och de brott mot mänskliga rättigheter vi möter. Genom målgruppsnära hälsoverksamhet och ett evidensbaserat påverkansarbete arbetar Läkare i Världen för allas rätt till hälsa och stärker utsatta människors egenmakt så att de kan få sina rättigheter tillgodosedda. Vi är religiöst och partipolitiskt oberoende och vi strävar mot ett oberoende av enskilda givare eller finansiärer.

I din hand håller du den strategiska planen för Läkare i Världen under åren 2024-2026, ett dokument som talar om vilka våra prioriteringar är under dessa år för att ta oss ett steg närmare den visionen.

Som en del av det internationella nätverket Médecins du Monde styrs vi också av gemensamma prioriteringar för perioden 2023-2025 i nätverkets strategiska plan, som syftar till att förstärka och främja nätverkets värderingar och vårt gemensamma arbete runtom i världen för att stärka respekten för rätten till hälsa och tillgången till hälso- och sjukvård.

Vi i den svenska delen av Médecins du Monde bedriver vid tidpunkten för den här planens antagande endast verksamhet i Sverige, något som följaktligen avspeglas i de prioriteringar vi gör för verksamheten.

Den strategiska planen är fokuserad på tre områden; 1) Respekt för rätten till hälsa, 2) Läkare i Världens tillgänglighet för målgruppen, 3) Stabilitet i resurser och förbättrad varumärkeskänedom.

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna slår fast att alla människor är födda

fria och lika i värde och rättigheter. Dessa innefattar bland annat rätten till liv, till jämlikhet, rätten att söka asyl, rätten till hälsa och en rätt att slippa diskriminering. Trots att de mänskliga rättigheterna är universella och odelbara samt har ratificerats av Sverige så ser vi att många rättigheter i praktiken villkoras, ofta av juridisk status. Utöver det finns lagstiftning i Sverige som ger grundläggande rätt till vård även till icke-medborgare. I praktiken saknar dock de människor vi möter många gånger tillgång till vård. LiV:s roll är att bevaka och påverka staten att följa sina åtaganden, både internationella och nationella. Vi ser dock att när så inte sker är det vår uppgift att träda in för att i möjligaste mån hjälpa de i samhället som är mest utsatta och vars rätt till hälsa har begränsats. Läkare i Världens bedömning är att det är mycket som återstår att göra innan rätten till hälsa för alla inom Sverige respekteras. Att säkerställa en grundläggande respekt för rätten till hälsa, liksom tillse att den omsätts även i praktiken, är därför centralt för att vi ska kunna uppnå vår vision.

Det, i kombination med den rådande samhällsutvecklingen, där klimatet hårdnat och nya steg tas mot att inskränka eller försvåra tillgången till vård för våra målgrupper, leder oss till slutsatsen att det inte räcker med att bedriva ett aktivt påverkans- och informationsarbete. Utvecklingen ställer nya krav på hur vi utformar verksamheten, så att målgruppen i väntan på att staten ska ta sitt fulla ansvar, kan få tillgång till grundläggande vård. Därav är vår egen tillgänglighet som organisation för våra målgrupper, också avgörande för att säkra tillgång till vård och minska de barriärer som finns.

Vidare har en utmaning för organisationen under en lång tid varit finansiell instabilitet till följd av beroende av projektmedel, vilket lett till svårigheter att planera verksamheten långsiktigt och tidvis hög personalomsättning. Den låga varumärkeskänedom andra har om organisationen har försvårat arbetet med att få in främst privata medel, som skulle kunna göra oss friare att satsa på det som behövs för att driva verksamheten. En förutsättning för att nå målen på område ett och två, om att rätten till hälsa ska respekteras, liksom att vi ska kunna förbättra vår tillgänglighet, är att vi har stabilitet i resursbasen liksom en förbättrad varumärkeskänedom. Det sammanfattar således våra strävanden i det tredje prioriterade området.

Värderingar

Läkare i Världens arbete baseras på våra värderingar:

Aktivism - som medlemmar i en global rörelse bestående av volontärer och anställda, ger vi stöd, vårdar och vittnar. Stärkta av vår mångfald stödjer vi utsatta människor i att uppnå social förändring.

Egenmakt - Vi tror på att de människor vi stödjer har möjlighet att ta makt över sin egen hälsosituation. Tillsammans med våra partners stödjer vi dem att utöva sina rättigheter och kunna agera för att få dem tillgodosedda.

Social rättvisa - Vi anser att social rättvisa är ett verktyg för att kunna uppnå en jämlik hälso- och sjukvård, respekt för grundläggande rättigheter samt solidaritet.

Självständighet - Vi är oberoende av alla politiska, religiösa och finansiella aktörer och intressen. Vi har frihet att välja vilka program vi driver och vilka metoder vi använder oss av. Vi etablerar dialog med de människor och sammanhang i vilka vi verkar.

Balans - Vi eftersträvar balans mellan våra nationella och internationella åtaganden, mellan akutinsatser och långsiktiga program, mellan medicinsk kunskap och lekmanakunskap och mellan offentlig finansiering och privat insamling.

Strategiska mål 2024-2026

1) Respekt för rätten till hälsa

Övergripande mål: Rätten till hälsa så som den är fastslagen i svensk lag och internationella åtaganden, ska respekteras till fullo och utgöra ett minimum för den vård som erbjuds till icke-medborgare.

Papperslösa och asylsökande har enligt svensk lag rätt till subventionerad vård som inte kan anstå, ett begrepp som leder till godtyckliga bedömningar och stor variation i vilken vård som erbjuds. Dessa variationer syns både mellan regioner men även mellan vårdpersonal. Det finns en utbredd okunskap hos både vårdgivare och rättighetsbärare om vilken sorts vård som ska erbjudas. Detta innebär att när vårdgivare brister i sina åtaganden är det LiVs roll att, baserat på erfarenhet och evidens, arbeta för att höja kunskapen om rätt till vård, men även att ge information och direkt stöd till dem vi möter i deras kontakt med vårdgivare. 2026 har LiV stärkt samarbeten med offentlig vård, informationsinsatser mot offentlig vård är en välintegrerad del av vår verksamhet och är nära förankrat med våra projekt och program som genererar evidens. Kunskapshöjande insatser gentemot rättighetsbärare är en väletablerad del av alla våra projekt och verksamheter och utförs av välutbildade volontärer samt personal. Arbetet bidrar till att stärka människors egenmakt och öppna vägar in i offentlig vård.

För att kunna utföra ett evidensbaserat påverkansarbete samt utföra verksamhetsutveckling som är effektiv och behovsbaserad samt avspeglar våra ambitioner krävs det funktionella verktyg för datainsamling. 2026 är LiVs datainsamling konsekvent och sammanhängande samt ett prioriterat område inom LiVs alla verksamhetsdelar. Vi har systematiserat omvandlingen av data och vittnesmål till påverkansmaterial. Datan som samlas in är relevant och av hög kvalitet och genererar underlag för verksamhetsutveckling genom att mäta effekten av våra projekt och verksamheter vilket leder till att vi kan bygga mer effektiva program och arbetssätt.

2026 har LiV verkat för att rätten till hälsa respekteras och integreras genomgående i utformningen av politik på ett nationellt och regionalt plan. LiV har bevakat - och i det fall det blivit nödvändigt - bedrivit ett påverkansarbete för att lagen som ger papperslösa rätt till vård ska finnas kvar och inte urholkas. Som en integrerad del i påverkansarbetet har vi

bidragit till att öka kunskapen om att gällande lagstiftning utgör ett minimum för den vård som ska erbjudas och tillgängliggöras för våra målgrupper. Vi har också medverkat till att flytta fram positionerna gällande omfattningen av den vård som tillståndslösa erbjuds.

2) Läkare i Världens tillgänglighet för målgruppen

Övergripande mål: Tillgängligheten till vård och stöd som Läkare i Världen erbjuder våra målgrupper ska i högre utsträckning motsvaras av deras behov.

God tillgänglighet är en av de viktigaste kvalitetsfaktorerna för en säker vård. Trots att papperslösa har rätt till vård som inte kan anstå i Sverige och ska kunna gå till den offentliga vården ökar trycket på Läkare i Världens mottagningar. 2026 drivs LiVs mottagningar med en god balans av vård, stöd, rådgivning och hänvisning. LiV har, i all verksamhet, upparbetat goda relationer med reguljär vård och på så sätt skapat möjligheter för målgruppen att tillgodogöra sig vård. För att öka tillgängligheten till rådgivning om hälsa och rättigheter går det att nå oss via flera olika kanaler. För att nå målgruppen har LiV bedrivit uppsökande arbete på de platser där vi haft förutsättningar för det där vi också inkluderar preventivt arbete. 2026 har LiV fått en bättre förståelse för målgruppens behov när det gäller vård och stöd och kvaliteten på den vård och det stöd som LiV tillhandahåller har förbättrats och tar i högre utsträckning hänsyn till målgruppens behov.

Bland flyktingar är olika former av psykisk ohälsa, såsom PTSD, depression och ångest vanligt. Många av de vi möter som söker sig till vården får inte den vård och det stöd de är i behov av. 2026 är den psykiska hälsan en integrerad del i all vår verksamhet, såväl på våra medicinska som på våra psykosociala mottagningar. I vår egen verksamhet har vi erbjudit råd, stöd och behandling som håller god kvalitet. Vi har etablerat fler goda relationer med vårdgivare och på så sätt kunnat hjälpa fler personer att få den vård de är i behov av och har rätt till.

Sexuell och reproduktiv hälsa (SRHR) är en förutsättning för människors allmänna hälsa. LiV arbetar med ett särskilt fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och det är ett arbete vi kommer fortsätta att prioritera. 2026 har vår etablerade SRHR-verksamhet vuxit stabilt och vi har, bidragit till att skapa jämlik och tillgänglig vård för våra målgrupper. Genom verksamheten har vi nått ut bredare med preventiva insatser såsom testning, information och hänvisning. Vi har etablerat täta samarbeten och partnerskap med såväl andra organisationer som regioner. Genom vår verksamhet har antalet personer som vi har träffat och som tillhör prioriterade grupper i Sveriges nationella SRHR-strategi ökat.

Som ett led i att förbättra och utveckla vår verksamhet är LiV 2026 en aktiv partner i det internationella nätverket och bidrar med kompetens och finansiell kapacitet. Vi har införlivat nätverkets strategiska plan i vår verksamhet med fokus på kompetensutveckling, gemensam påverkan samt gemensamma projekt.

3) Stabilitet i resurser och förbättrad varumärkeskänedom

Övergripande mål: De resurser verksamheten behöver, finansiella såväl som personella, ska öka, stabiliseras samt användas på ett ansvarsfullt sätt.

Läkare i Världens resurser utgörs av finansiella medel, personalresurser samt inte minst en stor volontärbas. 2026 består vår fundraisingmix i högre utsträckning av fria medel och vi har markant ökat andelen av intäkterna som kommer från privat givande. Samtidigt har vi öppnat för att ta emot andra typer av offentliga medel än vi tidigare gjort, givet att dessa har passat in i vår vision för verksamheten och inte riskerat påverka vårt oberoende. Vi är ansvarstagande med våra ekonomiska resurser och använder dem effektivt. Sammantaget skapar våra prioriteringar förutsättningar för ökad finansiell stabilitet och därigenom möjliggörs långsiktig planering och utveckling av verksamheten på våra egna villkor.

För att möjliggöra ökad finansiell tillväxt och stabilitet har vi gjort stora satsningar på att öka varumärkeskänedom och stärka vår fundraisingkapacitet. Som ett led i det förstnämnda fortsätter vi att arbeta med att öka vår synlighet strategiskt på de platser och sätt där vi bedömer att det gör störst nytta. 2026 har vi fortsatt arbetet med att bli tydligare i kommunikationen om vilka vi är och vad vi står för. Vi ökar vår relevans i samhällsdebatten genom att strömlinjeformera organisationens budskap och bedriva ett mer aktivt press- och opinionsarbete. Som ett led i att stärka fundraisingkapaciteten har vi även förbättrat vår kommunikation om vad insamlade medel går till samt effekten av dem på verksamheten.

Utöver finansiella resurser är LiVs viktigaste resurs de personella, i form av anställda och volontärer. Volontärerna är avgörande för vår verksamhet. 2026 har vi en fördjupad förståelse för hur verksamhetens behov och volontärskapets förutsättningar samspelar för att kunna nå den fulla potentialen i volontärverksamheten. Som ambassadörer för organisationen har volontärerna tillräckliga kunskaper för att kunna bidra till att stärka kännedomen om LIV och våra ståndpunkter.

LiV är en attraktiv arbetsplats där personalen har möjlighet att utvecklas inom sina områden, bidra till utvecklingen av organisationen och att vi uppnår våra långsiktiga mål. Vi välkomnar människor med olika bakgrund och erfarenheter. Som anställd har man anledning att vara stolt över LiV som organisation och arbetsgivare.

LiV arbetar med att skapa delaktighet och ge frihet under ansvar samt att uppnå mål och resultat, detta gör vi genom ett gott ledarskap som präglas av transparent beslutsfattande. Organisationen håller hög kvalitet genom goda rutiner och kvalitetskontroll. LiVs strategier, värderingar och verksamhetsplaner är synliga och välkända för alla och ligger till grund för det arbete vi utför.